

STRESZCZENIE

Jaskra pierwotna otwartego kąta przesączenia (POAG, *primary open angle glaucoma*) jest najczęstszym typem jaskry w Europie. Z uwagi na rosnącą globalnie liczbę pacjentów dotkniętych tą chorobą, rozwój skutecznych i bezpiecznych metod jej leczenia nabiera kluczowego znaczenia. W ostatnich latach wykazano, że operacja jako metoda leczenia pierwszego rzutu zapewnia lepszą kontrolę ciśnienia wewnątrzgałkowego (IOP, *intraocular pressure*), głównego czynnika ryzyka progresji jaskrowej, niż początkowe leczenie zachowawcze.

Przedstawiona praca doktorska opiera się na dwóch kluczowych publikacjach, które stanowią fundament badania. Pierwsza z nich jest pracą przeglądową, w której dokonano analizy dostępnej literatury naukowej, potwierdzając potrzebę przeprowadzenia badania porównawczego tych metod leczenia. Przegląd ten ujawnił, że pomimo dostępnych badań na temat poszczególnych technik chirurgicznych, stosowanych w leczeniu jaskry, brakowało kompleksowego porównania kanaloplastyki ab externo i implantacji iStentu w leczeniu POAG. Ta luka wiedzy stanowiła motywację do przeprowadzenia 12-miesięcznej obserwacji pacjentów po obu typach operacji, a jej wyniki stały się przedmiotem drugiej publikacji.

Celem pracy było zbadanie i porównanie skuteczności oraz bezpieczeństwa dwóch nowoczesnych mało inwazyjnych metod operacyjnych w leczeniu wczesnej i średniozaawansowanej POAG, czyli kanaloplastyki ab externo oraz wszczepienia mikroimplantu iStent pierwszej generacji podczas operacji fakoemulsyfikacji zaćmy.

Było to jednośrodkowe, prospektywne badanie kliniczne przeprowadzone w Klinice Okulistyki Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. W badaniu wzięło udział 138 osób z wczesną lub średniozaawansowaną POAG, które zostały podzielone na dwie równe grupy, zależnie od wykonanej procedury chirurgicznej.

Wyniki 12-miesięcznej obserwacji wykazały, że obie procedury chirurgiczne są równie skuteczne w obniżaniu IOP, redukcji liczby stosowanych kropli przeciwjaskrowych po operacji, stabilizacji progresji zmian w badaniu pola widzenia oraz w poprawie ostrości wzroku. Średnia gęstość komórek śródbłonna rogówki rok od operacji była porównywalna między grupami. Obie metody charakteryzowały się niewielką ilością powikłań pooperacyjnych, choć specyficzne dla metody powikłania, takie jak krwistek i przejściowe podwyższenie IOP były bardziej powszechne w grupie leczonych metodą kanaloplastyki ab

externo. Porównywalny, wysoki odsetek całkowitego oraz kwalifikowanego sukcesu operacyjnego w obu grupach sugeruje skuteczność obu metod w długoterminowym leczeniu POAG, z niskim ryzykiem niepowodzeń chirurgicznych.

Podsumowując, obie chirurgiczne metody leczenia jaskry, kanalooplastyka ab externo oraz wszczepienie mikroimplantu iStent w procedurze łączonej z fakoemulsyfikacją, wykazują porównywalną skuteczność i bezpieczeństwo w leczeniu wczesnej i średniozaawansowanej POAG. Uzyskane wyniki mogą w przyszłości przyczynić się do opracowania nowych standardów i strategii terapeutycznych postępowania z pacjentami z jaskrą, a obie procedury mają dużą szansę stania się pierwszym wyborem w leczeniu POAG.